

SAYI EDITÖRLERİ SUNUŞU

A. Faruk Levent

Mahmut Çitil

Değerli Okurlarımız;

Çocuk Vakfı'nın bilimsel yayın organı olan Çocuk ve Medeniyet Dergisi'nin beşinci cildinin 10. sayısı ile karşınızdayız. Çocuk ve Medeniyet Dergisi, altı aylık ve hakemli bir dergidir. Dergimizin Temmuz-Aralık 2020 sayısı "Özel Yetenekli Çocukların Eğitimi" temasıyla hazırlanmıştır.

"Özel Yetenekli Çocukların Eğitimi" temasıyla hazırlanan dergimizin bu sayısında; 12 araştırma makalesi, 4 görüş yazısı, 2 röportaj ve 2 de kitap incelemesi yer almaktadır. Bunların yanı sıra özel yeteneklilerin eğitimi için uzun yıllardır ülke nöbeti tutan Çocuk Vakfı Genel Başkanı Sayın Mustafa Ruhi Şirin'in 2015-2020 yıllarını kapsayan günlükleri bu sayımıza güç ve renk katmıştır.

Çocuk Vakfı'nın ve Çocuk ve Medeniyet Dergisi'nin dayandığı ana temel doğal olarak çocuklardır. Bu kapsamda çocukların görüş ve düşüncelerine değer veren bir yaklaşıma sahip olan dergimizin bu sayısında yer alan bir makale farklı bir öneme sahiptir ve ilk makale olarak okuyucuya sunulmaktadır. Dergimizin bu sayısında alanda oldukça kıymetli çalışmalar yapan eğitimci ve akademisyenlerin yanı sıra üç lise öğrencisinin de bir araştırma makalesi olması bizleri memnun etmiştir. Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi öğrencilerinden Ece Beril Altın, Mert Turgut Toprak ve

Nehir Korkmaz'ın kendileri gibi özel yetenekli arkadaşlarıyla yaptıkları görüşmelerden raporlaştırdıkları “Özel Yetenekli Öğrencilerin Okul Yönetim Algısı” isimli makalede nasıl bir okul yönetimi olması gerektiği konusu ele alınmaktadır.

Ahmet Bildiren ve Tahsin Fırat tarafından kaleme alınan ikinci araştırma makalesi ise “İki Kere Özel Öğrenciler: Öğrenme Güçlüğü Olan Üstün Yetenekliler” başlığını taşımaktadır. Araştırmacılar bu çalışmada iki kere farklı olan yani hem özel yeteneğe hem de öğrenme güçlüğüne sahip olan öğrencilerle ilgili önemli bilgiler vermişlerdir.

“Üstün Yeteneklilerin Eğitiminde Ayrı Okullar: Amerika'daki Üstün Yetenekliler Okullarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi” isimli üçüncü sıradaki araştırma makalesi Mahmut Çitil, Sıdıka Ersoy, Merve Özdemir-Kılıç ve Aysıl Ağaya tarafından yazılmıştır. Yazarlar bu çalışmalarında özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullanılan gruplama modellerinden ayrı/özel okul konusunu ele almış, Amerika'da yer alan 10 okulu belli değişkenlere göre incelemişlerdir.

Dergimizin dördüncü araştırma makalesi ise N. Ece Ünal ve Uğur Sak'ın “Sıra Dışı Olanlar: Özel Yetenekli Yalnız Ergenler” isimli çalışmalarıdır. Bu çalışmada araştırmacılar özel yetenekli öğrencilerin psikolojik durumlarına ve yalnızlık duygusu yaşayan ergenlere ışık tutmuşlardır.

Dergimizin bu özel sayısında yer alan beşinci araştırma makalesi “Üstün Yeteneğin Güçlükleriyle Baş Etmede Aileye Düşen Sorumluluklar” başlığı ile Esra Işık ve Emine Nilgün Metin tarafından yazılmıştır. Yazarlar bu çalışmada, özel yetenekli birey olmanın doğasının getirdiği bazı sosyal, duygusal ve davranışsal zorluklarla baş etmede ailelere bilimsel temelli öneriler getirmişlerdir.

Altıncı araştırma makalesi ise Osman Sezgin tarafından kaleme alınmış olan “Psikolojide Kavramlar ve Üstün/Özel (Zekâ, Potansiyel, Yetenek) Kavramına Psiko-Felsefi Açından Bakış” isimli makaledir. Yazar bu çalışmasında alanyazında kullanılan kavram ve terimleri bilimsel bir bakış açısıyla tartışmıştır.

Dergimizin yedinci araştırma makalesi “Özel Yetenekli Bir Çocuk Yetiştirmek” başlığı altında Süreyya Yörük tarafından kaleme alınmıştır. Yazar bilimsel çalışmalar ışığında özel yetenekli çocukların yetişmesinde rol oynayan paydaşları ve yapılması gerekenleri derlemiştir.

Dergimizin bu sayısında yer alan bilimsel makalelerinden sekizincisi Ahmet Kurnaz ve Semra Gökdemir Ekici tarafından yapılan “Özel Yetenekli Öğrencilerin Tanılama Sürecinin Bilim ve Sanat Merkezi ve

Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı çalışmadır. Bu çalışmada araştırmacılar, ülkemizdeki özel yeteneklilerin tanılama sürecini psikolojik danışma ve rehberlik öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirmişlerdir.

Dokuzuncu araştırma makalesi Selma Gökyokuş, Memiş Kılıç, Hilal Sevgen Abacı, Esra Arslan, ve Ümmüye Nur Tüzün tarafından kaleme alınmıştır. “Özel Yetenekli Öğrencilerin Öğretim Ortamlarının Zenginleştirilmesinde Argümantasyon Temelli STEAM Etkinlikleri Geliştirme” isimli çalışmada araştırmacılar bilim ve teknoloji alanında geliştirdikleri etkinlikleri eğitimciler ve okuyucuların dikkatine sunmuşlardır.

Onuncu araştırma makalesi Gökhan Karaaslan ve Necla Turanlı tarafından yürütülen “Özel Yetenekli Öğrencilerin Matematik Öğretimi Sürecinde Üstbilişsel Bilgi ve Becerilerinin İncelenmesi” adlı çalışmadır. Yazarlar bu çalışmada özel yetenekli öğrencilerin üst bilişsel bilgi ve becerilerini matematik alanında nasıl kullandıklarını aktarmışlardır.

“Özel Yeteneklilerin Eğitiminde Lego Ev3 Robotlarla Tam Sayılarda İşlemlere Yönelik Bir Etkinlik Çalışması” adlı on birinci araştırma makalesi Taha Memiş tarafından kaleme alınmıştır. Yazar bu makalesinde özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde kullanılabilecek bazı etkinlikleri bilimsel bir süreçle geliştirmiş ve eğitimcilerin faydalanması için sunmuştur.

On ikinci olarak Selman Ülker ve Aysel Kocakulah tarafından kaleme alınan “Özel Yetenekli 5. Sınıf Öğrencilerinin Güneş, Dünya Ve Ay Kavramları Hakkındaki Kavram Yanılgılarının Tespit Edilmesi ve Giderilmesi” isimli araştırma makalesi yer almaktadır. Yazarlar, özel yetenekli öğrencilerin kavram yanılgılarının tespiti ve nasıl giderileceğine dair öneriler sunmuştur.

Bu sayıda başta aileler ve öğretmenler olmak üzere toplumu bilgilendirici görüş yazılarına yer verilmiştir. Üç görüş yazısından ilki Adnan Kulaksızoğlu tarafından kaleme alınmıştır. Sayın Kulaksızoğlu özel yeteneklilerin eğitimi alanında uygulanan hızlandırma strateji hakkında bilgiler sunmuştur. İkinci görüş yazısı Ayşe Çakır İlhan tarafından yazılmıştır ve bu yazıda Türkiye’de özel yetenekli olma konusu işlenmiştir. Son görüş yazımız ise “Özel Yetenekli Bir Çocuğun Ebeveyni Olmak” başlığı ile Ayça Köksal Konik tarafından kaleme alınmıştır. Yazar, özel yetenekli çocuğa sahip ebeveynlerin özellikleri ve ihtiyaçlarını açıklayarak bu konuda faydalı öneriler sunmuştur. Dördüncü görüş yazısı Mustafa Ruhi Şirin tarafından kaleme alınmıştır. “Türkiye’den Büyük Hayal Kırıklığı...” başlıklı yazıda, ülkemizde zekâ ve yetenek eğitimi alanında son yıllarda yaşanan gelişmeler değerlendirilmektedir.

Dergimizin bu sayısında iki kitap incelemesi yazısı bulunmaktadır. Aysel Ağaya tarafından yazılan ilk kitap incelemesi yazısı, “Üstün Yetenekliler Danışmanlık Modelleri Çocuklar, Ergenler ve Genç Yetişkinler (Editörler: Sal Mendaglio, Jean Sunde Peterson, Çevirenler: Aziz Yıldırım, Ahmet Özbay)” isimli kitap hakkındadır. Kitap; özel yetenekli öğrencilerle çalışan ya da çalışacak olan eğitimci ve psikologlara yönelik oldukça kapsamlı bilgi ve öneriler getirmektedir. Dergimizde yer alan ikinci kitap incelemesi yazısı “Üstün Yetenekli Çocukların Hakları, Anne Baba ve Öğretmenler İçin El Kitabı (Faruk Levent)” isimli kitap için Hilal Kazıcı tarafından yazılmıştır. Bu kitapta ise özel yetenekli öğrencilerin hakları ve eğitimsel ihtiyaçları konusunda ailelere ve eğitimcilere yönelik çok kapsamlı ve yararlı bilgiler bulunmaktadır.

Dergimizin bu sayısında iki de röportaj bulunmaktadır. Bunlardan ilki bu sayımızın editörlerinden Mahmut Çitil tarafından Ayşegül Ataman ile yapılmıştır. “Geçmişten Günümüze Türkiye’de Üstün Yeteneklilerin Eğitimi” konusunun ele alındığı röportajda tarihe not düşecek çok önemli bilgi ve gelişmeler bulunmaktadır. Diğer röportaj yazısı ise Filiz Kansu Çelik tarafından ünlü sanatçı Emre Yavuz ile gerçekleştirilen söyleşi hakkındadır. 1948 yılında çıkan ve 1956 yılında kapsamı genişletilen, halk arasında “Harika Çocuk Yasası” olarak bilinen 6660 sayılı Güzel Sanatlarda Fevkalade İstidat Gösteren Çocukların Devlet Tarafından Yetiştirilmesi Hakkında Kanun’dan son faydalanan sanatçı olan Emre Yavuz, yetişkinlik çağında edindiği tecrübelerini ve sanat alanında özel yetenekli çocukların müzik eğitimi hakkında önemli görüşlerini paylaşmıştır.

Dergimizin bu sayısı genel olarak değerlendirildiğinde özel yetenekliler alanıyla ilgilenen okurlara, bu alanda çalışan akademisyen ve eğitimcilere, özel yetenekli çocuğu olan ailelere yönelik çok kapsamlı ve değerli bir içeriğe sahip olduğu söylenebilir. Oldukça uzun ve meşakkatli bir sürecin sonunda hazırlanan bu sayının editörleri olarak alana ve özel yetenekli çocuklarımıza faydalı bir eseri ortaya çıkarmanın haklı gururunu taşıyoruz.

“Özel Yetenekli Çocukların Eğitimi” temasıyla hazırlanan bu özel sayının hazırlanmasında emeği geçen yayın ve editör kurulumuza, yazarlarımıza, hakemlerimize ve siz okurlarımıza teşekkürü bir borç biliyoruz. Bu sayının çıkması konusunda en başından en sonuna kadar bizden desteklerini esirgemeyen Sayın Mustafa Ruhi Şirin beyefendiye de ayrıca şükranlarımızı sunuyoruz.

Tüm insanlık ve ülkemiz için büyük öneme sahip olan özel yetenekli çocuklarımızı ve bu çocuklara yönelik eğitimi ele aldığımız bu sayının alana katkı sağlamasını diliyoruz.